

גם ירושלים אינה 'מן המדה'

ד"ר חזות גבריאל

קודש הקדשים היה חדר מרובע, ומידותיו היו עשרים על עשרים אמה. מידותיו של ארון העדות היו שתיים וחצי אמה על שתיים וחצי אמה. והנה, כאשר הניחו את הארון במרכז קודש הקדשים, מדדו ומצאו שנשאר ממנו ועד לקיר עשר אמות לכל כיוון!! על נס זה אומר רבי לוי: " דבר זה מסורת בידינו מאבותינו: מקום ארון אינו מן המדה", (מגילה, י ע"ב). מחד גיסא, לארון היו מדות גשמיות, באמצעותן מעריכים חושינו את המציאות. מאידך גיסא הוא הכיל בתוכו תכונה הופכית, הוא היה למעלה מן המדה. נושא הפכים מושלם. בסלנג שלנו - 'בלתי מדיד'.

ה'שפת אמת' על אתר שואל, מדוע מובע רעיון זה כמסורת? הלא זוהי עובדה הניתנת למדידה בכל עת? הוא משיב: " ולכן נראה כי המסורת הוא דאפי' במשכן הי' הארון בנס...". התכונה קשורה לארון באשר הוא. על אף שהקדושה מתבטאת בממשות, בא ארון העדות ומבטא את העובדה כי הקב"ה נשאר אינסופי ובלתי נתפס. גם אם הוא מתגלה בארון שיש לו מידות, גם אם הוא מתגלה באוהל מועד זמני, וגם אם הוא מתגלה בירושלים. הארון אינו תופס באמת מקום, מקום ארון אינו מן המדה.

מה פרוש אינו מן המדה? האם לא ניתן לבצע בו מדידה? האם מכשיר המדידה מזייף בשעת המדידה? האם המדידה מראה אפס על אף המידות המוצהרות של הארון? גם על שאלות אלו משיב ה'שפת אמת': ישנו אופן שבו יכולה לשרות השכינה גם בארץ, במקום הקדוש ביותר על פני כדור הארץ, בקודש הקדשים. מקום זה הינו מעל הטבע. אינו מן המדה פירושו אינו כפוף לחוקי המדידה. כדברי המהר"ל: "כי בית קדש הקדשים לקדושתו הוא מסולק מן עולם הזה הגשמי לגמרי".

בחסידות חב"ד מספרים "שבזמן שרבי מנחם מענדל מוויטעבסק התגורר בירושלים, נשמע קול שופר חזק מכיוון הר הזיתים. היה זה אדם חסר דעה שנעמד שם ותקע בקול גדול, כששמעו את קול התקיעה היו שסברו שהנה משיח בא, וזהו קול השופר גדול של משיח. כשבאו וספרו על כך לצדיק, הוא פתח את חלון חדרו, והוציא את ראשו החוצה, ומיד סגר את החלון ואמר לתלמידיו כי אין הוא חש ב'אוויר של משיח'. מאוחר יותר ישבו חסידים ושאלו, מדוע היה צריך הרבי לפתוח את החלון, וכי לא יכל לחוש בחדרו אם יש אויר של גאולה? והתשובה היא, שבתוך חדרו של הרבי תמיד מורגש אויר משיח, ולכן הוצרך להוציא את ראשו החוצה, ולבדוק אם גם ברשות הרבים מורגשת הגאולה..".

נראה כי בימינו אין צורך לפתוח את החלון וגם את קולו של השופר זכינו ושמענו. ד' זיכנו ואנו מתחילים לראות ולחוש את הבניין השלם. עם ישראל מבסס את אחיזתו יותר ויותר בארצנו הקדושה. ירושלים ומקום השראת השכינה על אף הנוכחות הזרה על ההר נמצאים בידינו ובשליטתנו. בפראפרזה על אמרתו של רבי לוי, עינינו חוזות כי גם: ירושלים, מדינת ישראל, עם ישראל, ותורת ישראל, אינן מן המדה. כל אלו מתעלים לקראת האינסוף שאינו נכנס להגדרות של שום ממשות מוגבלת.

מי שענינו בראשו, רואה, חש, ויודע, כי כל מסכת ההתרחשויות שעברנו ושאלנו עוברים אינן ממדת המקום ואף לא ממדת הזמן. יום ירושלים מבטא את בחינת המקום ויום כפור מבטא את מדת הזמן. בשום עת אי אפשר לו ליהודי לבא אל הקדש שהרי צווינו: " ואל יבא בכל עת אל הקדש", ומה שמתרחש/התרחש ביום כיפור אינו במסגרת הזמן שהרי יום כיפור הוא יום שמעל הזמן. אסור לאבד את התנופה, אנו חייבים להמשיך לרצות לבנות

ולהבנות, וכפי שה'שפת אמת' קורא: "עד שיִרצה את חברו" - "עד שיִרצה את חברו". לא מספיק לרצות, צריך לרצות.

להערות ולרכישת ספרי 'מידה טובה': hazutg@gmail.com